

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Број: 6/0-02-726/2017-6

Датум: 14. децембар 2017. године

Београд

Објављени текст садржи заштићене податке.
Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите

Председник Комисије за заштиту конкуренције, на основу члана 37. став 2. и члана 65. став 5. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13) и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“, број 49/11), одлучујући по пријави концентрације број 6/0-02-726/2017-1, коју је 20. новембра 2017. године поднело привредно друштво „Телеком Србија“ а.д., са седиштем на адреси Таковска 2, Београд, матични број 17162543, преко законског заступника Предрага Ћулибрка, генералног директора, дана 14. децембра 2017. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране привредног друштва „Телеком Србија“ а.д., са седиштем на адреси Таковска 2, Београд, матични број 17162543, над привредним друштвом „YUNET INTERNATIONAL“ d.o.o., са седиштем на адреси Дубровачка 35/III, Београд, матични број 07789815, куповином удела.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је подносилац пријаве, друштво „Телеком Србија“ а.д., са седиштем на адреси Таковска 2, Београд, дана 21. новембра 2017. године, уплатио 2.964.942,50 (двамилионадеветстошездесетчетирихиљадедеветсточетрдесетдва и 50/100) динара на рачун Комисије за заштиту конкуренције, што одговара прописаном износу таксе за издавање решења о одобрењу концентрације у скраћеном поступку.

Образложење

Привредно друштво „Телеком Србија“ а.д., са седиштем на адреси Таковска 2, Београд, матични број 17162543, поднело је Комисији за заштиту конкуренције (даље у тексту: Комисија), 20. новембра 2017. године, преко законског заступника Предрага Ћулибрка, генералног директора, пријаву концентрације број 6/0-02-726/2017-1.

Увидом у достављену документацију, Комисија је утврдила да је поднета пријава потпуна и у складу са чланом 2. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, број 5/16), чиме су испуњени услови за поступање Комисије у поступку испитивања пријављене концентрације. Саставни део пријаве концентрације чини и доказ о извршеној уплати, којим се потврђује да је

уплаћен прописани износ за издавање акта Комисије, што је утврђено у ставу II диспозитива.

На основу члана 45. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13, даље у тексту: Закон), подносилац пријаве је поднео Комисији захтев за заштиту одређених података садржаних у пријави концентрације. Садржину захтева представља спецификација података чија се заштита тражи, као и образложење разлога за постављање таквог захтева. Комисија је о овом захтеву одлучила посебним закључком о заштити података.

1. Учесници у концентрацији

Подносилац пријаве, привредно друштво „Телеком Србија“ регистровано је као друштво чија је претежна делатност кабловске телекомуникације. Ово друштво се бави пружањем телекомуникационих услуга, од којих су најзначајније услуге домаћег и међународног телефонског саобраћаја, услуге фиксног телефонског саобраћаја, транзитирање саобраћаја, пренос података, закуп линија, услуге на целом мрежном подручју, додатне услуге у области мобилне телефоније, интернет и мултимедијалне услуге. Друштво „Телеком Србија“ пружа и услуге у области закупа, изградње, управљања и заштите телекомуникационе инфраструктуре, издаје телефонске именике, пружа услуге позива преко оператора и услуге коришћења електронског именика у области фиксних телефонских услуга. Поседује лиценце за мобилну и фиксну телефонију, за фиксни бежични приступ, а уписано је као оператор у евиденцију коју води Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (РАТЕЛ), и за услуге приступа широкопојасној мрежи, интернет услуге, услуге дистрибуције медијских садржаја и др. Већински власник друштва „Телеком Србија“ је Република Србија, са учешћем од 58,1%. Друштво има и 20% сопствених акција, док су мањински акционари власници преосталих акција.

У Републици Србији, друштво „Телеком Србија“ има више зависних друштава: „Телус“ а.д., Београд, „HD-WIN“ д.о.о., Београд, „mts banka“ а.д., Београд, „GO4YOU“, Београд, „mts“ д.о.о., Косовска Митровица, „mts Antena TV“ д.о.о. Београд, „mts системи и интеграције“ д.о.о., Београд, а изван Републике Србије следећа друштва: „Телекомуникације Републике Српске“ а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина, односно „Мтел“ а.д., Бања Лука; „Logosoft“ д.о.о., Сарајево, Босна и Херцеговина; „мтел“ д.о.о., Подгорица, Црна Гора; „TS:NET“ В.В., Амстердам, Холандија; „mtel Austria“, Беч, Аустрија; „HD-WIN Arena sport“ Хрватска.

Спровођењем пријављене концентрације, подносилац пријаве ће стећи контролу над привредним друштвом „YUNET INTERNATIONAL“ д.о.о. (даље у тексту: циљно друштво), са седиштем на адреси Дубровачка 35/III, Београд, матични број 07789815, које од 1996. године послује као први комерцијални интернет провајдер у Србији. На основу уговора о франшизингу са холандским друштвом „Eunet Communication Services“ В.В., циљно друштво је почело да пружа све интернет услуге које се могу груписати у *connectivity* и *hosting* услуге. У *connectivity* услуге спадају *dialup* повезивање, повезивање на интернет сталним (попречним) везама, ADSL, као и формирање виртуелних приватних мрежа, док се *hosting* услуге пружају у различитим форматима – од изнајмљивања дела ресурса сервера прикљученог на интернет (*shared hosting*), читавог сервера, физичког (наменског) или виртуелног (VPS – Virtualni Private Server) и колокације, када корисник своју опрему смешта у чворишту провајдера. Сазревањем технологије, брзине којима се корисници повезују на интернет константно

расту (од некадашњих 28.8 kbit/sec за *dialup* до данашњих 20 Mbit/sec ADSL2+) тако да се све актуелне комерцијалне везе на интернету могу данас сматрати широкопојасним.

Ово друштво своје услуге пружа појединцима и правним лицима прилагођене њиховим конкретним потребама, као и услуге пројектовања и имплементације техничких решења базираних на интернет технологији. Од 2009. године пружа услугу телефонирања посредством интернета (VoIP – Voice over Internet Protocol) без нумерације и само у одлазном правцу, која омогућава бесплатно телефонирање са рачунара/мобилних телефона. Присуство на тржишту циљно друштво обезбеђује и преко два интернет портала (*my.eunet.rs* и *my.yu.net*), односно њихових матичних сајтова *www.eunet.rs* и *www.yu.net*, респективно. Циљно друштво има одобрења за пружање интернет услуга и за пружање услуга преноса говора коришћењем интернета.

Друштво „Телеком Србија“ је власник 62,222% удела у циљном друштву, док су остали чланови физичка лица чији удели у циљном друштву износе од 0,806 до 9,5%. Друштво „YUNET INTERNATIONAL“ нема повезана друштва.

2. Опис концентрације и акт о концентрацији

Правни основ за концентрацију јесте Уговор о преносу удела, закључен 31. октобра 2017. године, између подносиоца пријаве, с једне стране, и физичких лица Радослава Станковића, Игора Станковића, Срђана Живковића, Лили Живковић и Леа Живковића, с друге стране, као сувласника циљног друштва. Овим уговором је предвиђено да подносилац пријаве стекне 19,804% удела у циљном друштву, чиме би стекао непосредну појединачну контролу над циљним друштвом, са уделом од 82,026%. На тај начин ће се над циљним друштвом променити облик контроле, па ће се заједничка контрола променити у појединачну контролу коју ће вршити подносилац пријаве.

Комисија је решењем број 6/0-02-189/2017-15 од 24. априла одобрила друштву „Телеком Србија“ стицање заједничке контроле над циљним друштвом, куповином 62,222% удела, а дана 15. новембра 2017. године је донела мишљење број 1/0-08-571/2017-5, којим је оцењено да стицање додатних 19,804% удела (у односу на постојећи удео од 62,222%) представља концентрацију, јер се мења контрола над циљним друштвом – из заједничке у појединачну контролу. Комисија је утврдила да друштво „Телеком Србија“ са 62,222% удела у циљном друштву остварује просту већину од укупног броја гласова свих чланова циљног друштва за кворум и доношење свих одлука скупштине чланова за које није одређено да се доносе квалификованом већином, као и већину (3) од укупног броја гласова (5) за доношење одлука надзорног одбора. Додатним стицањем удела (19,804%) друштво „Телеком Србија“ ће укупно имати 82,026% удела и последично, самостално ће имати квалификовану већину, тј. већину од 80% од укупног броја гласова свих чланова циљног друштва потребну за доношење свих одлука у скупштини чланова, као и већину од 4 члана (од укупно 5) за доношење свих одлука у надзорном одбору, као и одлучујући утицај на избор и рад директора циљног друштва, односно контролу над одлучивањем свих органа циљног друштва.

3. Испуњеност услова за подношење пријаве

Комисија је закључила да пријављена трансакција представља концентрацију у смислу члана 17. став 1. тачка 2) Закона. На основу достављених података о висини укупних прихода које су сви учесници у концентрацији остварили на светском тржишту и тржишту Републике Србије у 2016. години, Комисија је утврдила да је

подносилац пријаве имао бавезу да пријави концентрацију, јер је укупан приход учесника већи од износа који су прописани чланом 61. Закона, као услова за пријаву концентрације. Комисија је утврдила да је пријава концентрације благовремена, јер је поднета у складу са чланом 63. став 1. Закона. Пријава је Комисији достављена поштом 20. новембра 2017. године, али је послата као препоручена пошиљка 15. новембра 2017. године.

4. Релевантно тржиште

Комисија је утврдила релевантно тржиште у складу са чланом 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009). Полазећи од производа које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене, као релевантно тржиште производа одређена су два релевантна тржишта производа:

- 1) малопродајно тржиште пружања услуга широкопојасног приступа интернету,
- 2) малопродајно тржиште пружања *hosting* и *cloud* услуга.

Комисија је на тај начин уважила предлог подносиоца пријаве који је навео да треба узети у обзир тржишта на којима послује циљно друштво и на којим постоји преклапање у пословању учесника у концентрацији.

Прво тржиште производа је одређено као тржиште пружања услуга широкопојасног приступа интернету, које укључује и друге повезане услуге, тј. услуге повезане са електронском комуникационом мрежом или електронском комуникационом услугом, које омогућавају или подржавају пружање услуга путем те мреже или услуге, или се могу искористити у те сврхе. Услуге се пружају преко кабловске платформе или xDSL платформе.

Услуге широкопојасног приступа интернету могу да се пружају помоћу технологија фиксног приступа (кабловска или xDSL платформа), технологија мобилног приступа и других технологија, с тим што се широкопојасни приступ интернету помоћу технологија мобилног приступа и других технологија, по правилу, не сматра заменљивим приступу помоћу технологија фиксног приступа. Широкопојасни приступ интернету путем xDSL (нпр. путем ADSL, ADSL2 и VDSL) и кабловским путем сличан је по својим карактеристикама (по брзини, цени и сврси), док се широкопојасни приступ интернету путем мобилних (нпр. 3G/UMTS) и других технологија сматра технологијом алтернативног приступа и тржиштем у настајању са високим ценама и смањеним брзинама. Отуда се тржиште пружања услуга широкопојасног приступа интернету помоћу технологија фиксног приступа може сматрати одвојеним тржиштем, што је у складу са праксом Комисије и Европске комисије.

Друштво „YUNET INTERNATIONAL“ пружа услуге широкопојасног приступа интернету на следеће начине:

- коришћењем ADSL мреже за приступ интернету, [...].
- коришћењем сталних веза (*leased line* сервис за повезивање на интернет), [...].
- коришћењем инжењеринга и продајом опреме, [...].
- коришћењем *security* сервиса, [...].
- коришћењем *dial-up* приступа интернету, [...].

Друго релевантно тржиште производа је одређено као малопродајно тржиште пружања *hosting* и *cloud* услуга, које се у конкретном случају може сматрати

обједињеним делом ширег тржишта – тржишта IT услуга. *Hosting* услуге се пружају корисницима који желе да им *hosting* провајдер обезбеди одређени простор на његовим серверима (компјутерима) како би на њега поставили своје *web* сајтове у центрима података („дата“ центри) који ће бити свима доступни, односно видљиви на интернету, у сваком тренутку. *Hosting* провајдер поставља на своје сервере *web* презентације својих корисника и обезбеђује да оне непрекидно буду *online*, при чему сваки сервер на интернету добија своју јединствену нумерисану IP (интернет протокол) адресу. *Hosting* услуге се по правилу односе на *web* и *mail hosting* што дакле подразумева постављање *web* страница на *web* сервере, креирање властитих *email* адреса, креирање база података, подршку за коришћење различитих база података, инсталирање специфичних апликација, свакодневно прављење сигурносних копија, статистике посећености итд.

Најједноставнији и најмасовнији *hosting* сервис је тзв. дељени сервис (*shared hosting*) где купац-корисник услуге закупљује део ресурса интернет провајдера ради постављања своје интернет презентације, а у оквиру корисничког пакета добија и мејл адресу. Корисник затим може да изнајми читав сервер, при чему преузима комплетно управљање и контролу сервера (услуга „наменског сервера“). Услуга изнајмљивања VPS (*Virtual Private Server*) је услуга намењена корисницима којима нису одмах потребни капацитети читавог сервера или се његови захтеви повећавају или смањују током периода коришћења услуге.

На тржишту *hosting* услуга се најчешће истовремено нуде и услуге *cloud* сервиса („рачунарство у облаку“), које се односе на закуп потребних капацитета, а не на закуп сервера и које омогућавају независан приступ рачунарским подацима који се брзо и неприметно алоцирају и деалоксирају према тражњи. *Cloud* сервиси дакле представљају замену за скупу IT инфраструктуру, од рачунарских платформи до *web* и развојних сервера, креирањем сопственог „рачунарског облака“. „Рачунарство у облаку“, тј. *cloud* сервиси омогућавају својим корисницима да приступе подацима, сервисима и апликацијама у било које време и са било којег уређаја преко којег могу да приступе интернету и на тај начин да користе различите могућности за складиштење и обраду података у центрима података који су у власништву трећих лица, по правилу физички удаљених од корисника, некада и на другим континентима. Корисници услуга *cloud* сервиса тиме постижу значајну уштеду трошкова, тако што нпр. не морају да купују сервер, с обзиром на то да им се омогућава коришћење IT инфраструктуре у облику виртуалних сервиса („облака“).

Пружањем *hosting* и *cloud* услуга, провајдери дакле екстерно ангажују своје интерне IT апликације и инфраструктуру, због чега се они могу сматрати учесницима на тржишту екстерног ангажовања пружања IT услуга (*IT outsourcing*), посебно ако се има у виду да учесници у концентрацији истовремено пружају и услуге *cloud* сервиса, које се општеприхваћено сматрају делом тржишта екстерног ангажовања пружања IT услуга. Полазећи од своје праксе и праксе Европске комисије у дефинисању тржишта у IT сектору, Комисија је пошла од општеприхваћене поделе тржишта IT услуга, према којој је тржиште екстерног ангажовања пружања IT услуга наведено као једно од ужих тржишта. У оквиру тржишта екстерног ангажовања пружања IT услуга, могуће је даље издвојити пружање следећих услуга: а) јавне *cloud* услуге, б) инфраструктура као услуга („IaaS“), в) екстерно ангажовање инфраструктуре, г) екстерно ангажовање апликација. То значи да *hosting* и *cloud* услуге имају за циљ да омогуће свакодневни приступ подацима, сервисима и апликацијама својих корисника. Због тога је Комисија оценила да се, у конкретном случају, пружање *hosting* и *cloud* услуга може јединствено посматрати у оквиру јединственог тржишта, и да није потребно издвајати ужа

релевантна тржишта, имајући у виду да концентрација неће нарушити конкуренцију у Републици Србији.

Подносилац пријаве наведене услуге пружа преко развијене мреже малопродајних објеката – пословница на целој територији Србије, а могућа је и продаја преко посредника, као и на даљину (телефонска продаја, продаја путем интернета). Продаја правним лицима је организована на посебан начин, због природе посла. Циљно друштво има организовану дистрибутерску мрежу која обухвата шест малопродајних објеката у Србији (у Београду – три објекта, Новом Саду, Нишу и Суботици) и уговорена продајна места његовог дистрибутивног ланца који се састоји од око деведесет правних лица на територији целе Србије.

Релевантно географско тржиште је у оба случаја одређено као тржиште Републике Србије, што је у складу и са предлогом подносиоца пријаве.

5. Оцена ефеката концентрације

Приликом испитивања ефеката пријављене концентрације на конкуренцију, Комисија је, на основу доступних података и података које јој је доставио подносилац пријаве, оценила да концентрација неће нарушити конкуренцију у Републици Србији, имајући у виду да подносилац пријаве стиче занемарљиве уделе на релевантним тржиштима и да нема промене структуре ових тржишта услед промене облика контроле над циљним друштвом.

На првом релевантном тржишту, подносилац пријаве наводи да, према подацима РАТЕЛ-а, његов тржишни удео износи /40-50/%, а циљног друштва /0-5/%, као и да на тржишту Србије, послује укупно 23 провајдера који од њега закупују ADSL прикључке (портове), преко којих пружају услуге приступа интернету крајњим корисницима (малопродаја). Сви интернет провајдери при томе имају могућност закупа портова било где у Србији где постоје техничке могућности, а подносилац пријаве, као оператор са значајном тржишном снагом на veleпродајном тржишту широкопојасног приступа интернету има регулаторну обавезу пружања услуга закупа ADSL портова на том veleпродајном тржишту. То би значило да ће и након концентрације постојати могућност избора и начина провајдера услуга широкопојасног приступа интернету у малопродаји – путем ADSL приступа, кабловског или бежичног приступа, или мобилног приступа.

На другом релевантном тржишту, према проценама подносиоца пријаве, његов тржишни удео износи око /10-20/%, а циљног друштва /0-5/%, тако да ће се удео подносиоца пријаве незнатно повећати након концентрације и изједначити са тржишним уделима најзначајнијих конкурената (Mainstream, Eunet/SBB и VeratIBeotel).

У складу са наведеним, Комисија је утврдила да је концентрација дозвољена у смислу члана 19. Закона, због чега је одлучено као у ставу I диспозитива.

Одлука у ставу II донета је применом члана 65. став 5. Закона, као и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије, на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у обрачунској години која претходи години у којој је концентрација пријављена.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана пријема решења.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014 и 106/2015).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Др Милоје Обрадовић